

Sygn. akt IV U 360/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	stażysta Renata Olędzka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 maja 2015r. w S.

odwołania J. I.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 18 lutego 2014 r. Nr (...) /20

w sprawie J. I.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość renty rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo J. I. do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej za okres od 14 stycznia 2014r. do 30 września 2014r.

Sygn. akt: IV U 360/14 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 18 lutego 2014r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie przepisów ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników odmówił J. I. prawa do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej wskazując, że ubezpieczony jest właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 2.2604 ha oraz współwłaścicielem w 1/2 części gruntów rolnych o powierzchni 0,81 ha. Przepis art.199 kc stanowi, że do rozporządzania rzeczą wspólną oraz do innych czynności, które przekraczają zakres zwykłego zarządu potrzebna jest zgoda wszystkich współwłaścicieli. Do czynności takich zalicza się m.in. wydzierżawienie rzeczy. Na mocy umowy dzierżawy z 13 stycznia 2014r. ubezpieczony wydzierżawił grunty o powierzchni 1,76 ha oraz udział w wysokości 1/2 w nieruchomości o powierzchni 0,81 ha (1.215 ha przeliczeniowego) nie uzyskawszy zgody współwłaścicieli gospodarstwa na jego wydzierżawienie, a ponadto pozostawił w użytkowaniu grunty o powierzchni 0,5004 ha, a w tych okolicznościach brak jest podstaw do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej.

Odwołanie od w/w decyzji złożył J. I. wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że ma prawo do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej. Wskazał, że S. J., któremu wydzierżawił grunty jest w stosunku do niego osobą obcą. W odniesieniu do nieruchomości, których jest współwłaścicielem w udziale 1/2 części podniósł, że współwłaściciele nie wyrażą mu zgody na wydzierżawienie nieruchomości, której wymaga organ rentowy (odwołanie k.1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji oraz regulację zawartą w art.28 ust.4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-3).

Sąd ustalił, co następuje:

Decyzją z 20 listopada 2012r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przyznał ubezpieczonemu J. I. rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy na okres od 8 września 2012r. do 30 września 2014r. zawieszając jednocześnie wypłatę w 50% części uzupełniającej świadczenia z powodu prowadzenia przez ubezpieczonego działalności rolniczej (decyzja o przyznaniu renty rolniczej z 20 listopada 2012r. k.90 akt rentowych).

W dniu 14 stycznia 2014r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonego o wypłatę świadczenia rentowego w pełnej wysokości w związku z przekazaniem gospodarstwa rolnego w całości. Do wniosku załączona została m.in. umowa dzierżawy nieruchomości zawarta w dniu 13 stycznia 2014r. między ubezpieczonym jako wydierżawiającym a S. J. jako dzierżawcą. W dniu 14 stycznia 2014r. przedmiotowa umowa dzierżawy zarejestrowana została w Starostwie Powiatowym w S. (wniosek o wypłatę części uzupełniającej renty k.173 akt rentowych i umowa dzierżawy z 13 stycznia 2014r. k.179 akt rentowych).

Zaskarżoną decyzją z 18 lutego 2014r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej wskazując, że na wydierżawienie udziału w wysokości 1/2 części w nieruchomości o powierzchni 0,81 ha nie uzyskał zgody współwłaścicieli, a ponadto pozostawił w użytkowaniu grunty o powierzchni 0,5004 ha (decyzja z 18 lutego 2014r. k.189 akt rentowych).

Na mocy umowy przeniesienia własności nieruchomości z 24 kwietnia 2007r. ubezpieczony jest właścicielem nieruchomości rolnej położonej w miejscowości P. gmina S. oznaczonej numerem (...) o powierzchni 1.1305 ha (akt notarialny umowy nabycia własności nieruchomości k.18-19 akt rentowych i wypis z rejestru gruntów dotyczących tej nieruchomości k.187 akt rentowych).

Na mocy umowy sprzedaży z 28 listopada 2007r. ubezpieczony jest właścicielem:

- udziału w wysokości 1/2 części w nieruchomości rolnej położonej w miejscowości W. gmina M. oznaczonej numerami (...) /1 o łącznej powierzchni 0.8100 ha,
- udziału w wysokości 1/3 części w nieruchomości leśnej położonej w miejscowości W. gmina M. oznaczonej numerami (...) o łącznej powierzchni 0.3300 ha,
- udziału w wysokości 1/2 części w nieruchomości rolnej położonej w miejscowości C. gmina Z. oznaczonej numerem (...) o powierzchni (...) ha,
- udziału w wysokości 1/6 części w nieruchomości leśnej położonej w miejscowości C. gmina Z. oznaczonej numerami (...) o łącznej powierzchni 0.6100 ha,
- udziału w wysokości 1/6 części w nieruchomości leśnej położonej w miejscowości O. gmina Z. oznaczonej numerami (...) o łącznej powierzchni 0.1500 ha (akt notarialny umowy sprzedaży z 28 listopada 2007r. k. 12-14 akt rentowych, wypisy z rejestru gruntów dotyczące nieruchomości rolnej – działek o numerach (...) i nieruchomości leśnej – działek o numerach (...) położonych w miejscowości W. gmina M. k.183-184 akt rentowych, zaświadczenie Wójta Gminy Z. dotyczące nieruchomości rolnej – działki o numerze (...) położonej w miejscowości C. oraz w/w nieruchomości leśnych położonych w miejscowości C. i O. k.194 akt rentowych oraz zaświadczenie Wójta Gminy Z. z 30 stycznia 2015r. k.20 akt sprawy).

Na mocy umowy przeniesienia własności nieruchomości z 12 stycznia 2009r. ubezpieczony stał się właścicielem nieruchomości rolnej położonej w miejscowości P. gmina S. składającej się z działek gruntu oznaczonych numerami (...) o łącznej powierzchni 1.2790 ha (akt notarialny umowy nabycia własności nieruchomości k.10-11 akt rentowych).

Na mocy dalszych czynności działka nr (...) uległa podziałowi na działki o numerach (...) i obecnie ubezpieczony jest właścicielem działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 0.4762 ha (wypis z rejestru gruntów dotyczący w/w działek k.186 akt rentowych) oraz współwłaścicielem w udziale $\frac{3}{4}$ części działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 0.0668 ha (wypis z rejestru gruntów dotyczący w/w działek k.185 akt rentowych), a także działki o numerze (...) o powierzchni 0.5501 ha (wypis z rejestru gruntów dotyczący tej działki k.188 akt rentowych).

Wreszcie na mocy umowy sprzedaży z 16 września 2011r. ubezpieczony jest właścicielem nieruchomości rolnej położonej w miejscowości P. gmina S. składającej się z działek gruntu oznaczonych numerami (...) o łącznej powierzchni 0,5723 ha (akt notarialny umowy sprzedaży k.15-17 akt rentowych i wypis z rejestru gruntów dotyczący tych działek k.188 akt rentowych).

W dniu 13 stycznia 2014r. ubezpieczony zawarł ze S. J. umowę dzierżawy, na mocy której wydzierżawił S. J. na okres 10 lat następujące nieruchomości:

- 0,67 ha z działki oznaczonej numerem (...) położonej w miejscowości P. gmina S. obejmujące łąkę,
- działkę o numerze (...) położoną w miejscowości P. gmina S.,
- 0,54 ha z działek oznaczonych numerami (...) położonych w miejscowości P. gmina S.,
- 0,30 ha z działki oznaczonej numerem (...) ha z działki oznaczonej numerem (...) położonych w miejscowości W. gmina M., co odpowiada $\frac{1}{2}$ powierzchni tych działek przy udziale powoda we własności wynoszącym $\frac{1}{2}$ części (umowa dzierżawy z 13 stycznia 2014r. k.179 akt rentowych).

Umową dzierżawy nie został objęty przysługujący ubezpieczonemu udział w wysokości $\frac{1}{2}$ części w nieruchomości rolnej – działce numer (...) o powierzchni 1.4500 ha położonej w miejscowości C. (w przeliczeniu na udział ubezpieczonego stanowi to 0.72 ha), a także udziały w wysokości $\frac{1}{6}$ części w w/w nieruchomościach leśnych położonych w miejscowości C. i O. gmina Z.. Ponadto umową dzierżawy nie została objęta w/w nieruchomość leśna położona w miejscowości W. gmina M. złożona z działek o numerach (...), a także działki oznaczone numerami (...) o łącznej powierzchni 0.3173 ha i działka oznaczona numerem (...) o powierzchni 0.1589 ha stanowiąca działkę siedliskową (zabudowaną) – wszystkie położone w P. gmina S., jak również udział w wysokości $\frac{3}{4}$ w działkach oznaczonych numerami (...) położonych w P. o łącznej powierzchni 0.0668 ha (w przeliczeniu na udział ubezpieczonego stanowi to 0.0501 ha). Umową dzierżawy nie została objęta również pozostała część działki oznaczonej numerem (...) położonej w P. (cała powierzchnia to 1.1305 ha, a wydzierżawiono 0.67 ha), czyli powierzchnia 0.4505 ha, z czego 0.4428 ha z tej powierzchni stanowi las, a pozostałość to 0.0073 ha. N. pozostała również powierzchnia 0.0323 ha z działek oznaczonych numerami (...) położonych w P. gmina S..

Reasumując, nie licząc nieruchomości leśnych położonych w W. gmina M. oraz w miejscowościach C. i O. na terenie gminy Z., umową dzierżawy nie objęto udziału w wysokości $\frac{1}{2}$ w działce numer (...) o powierzchni 1.4500 ha, a także następujących powierzchni położonych P. i P.:

- 0.3173 ha (działki nr (...) w P.),
- 0.1589 ha (działka siedliskowa nr (...) w P.),
- 0.0501 ha (udział ubezpieczonego w działkach nr (...) w P.),
- 0.0073 ha (pozostałość z działki nr (...) w P. po odjęciu części wydzierżawionej i leśnej),
- 0.0323 ha (pozostałość z działek nr (...) w P. po odjęciu części wydzierżawionej i leśnej)

co łącznie stanowi 0.5659 ha.

Ubezpieczony nie prowadzi działalności rolniczej na nieruchomościach oddanych w dzierżawę. W odniesieniu do nieruchomości położonej w W. składającej się działek o numerach (...), których ubezpieczony jest współwłaścicielem w udziale 1/2 części (pozostały udział przysługuje J. i B. małż. B. k.183 akt rentowych), dzierżawca uprawia fizyczną część tej nieruchomości wg podziału, którego dokonali sami współwłaściciele (zeznania świadka S. J. k.21v – nagranie od minuty 3 do 9). Ubezpieczony nie uprawia nieruchomości położonych w P. i P., które nie zostały objęte dzierżawą. Działki o numerach (...) położone w P. o łącznej powierzchni 0.0668 ha, w których udział ubezpieczonego stanowi 3/4 części (co odpowiada 0.0501 ha) stanowią drogi. Ubezpieczony nie uprawia również nieruchomości rolnej – działki nr (...) położonej w C. gmina Z. o powierzchni 1.4500 ha, w której jego udział wynosi 1/2 części (co odpowiada 0.725 ha). Nieruchomość ta nie była użytkowana również przez jej poprzedniego właściciela. Na skutek nieużytkowania zarosła chaszczami i drzewami samosiejkami (zeznania świadka K. Ł. k.24v – nagranie od minuty 4 do 13, zeznania ubezpieczonego k.22-22v – nagranie od minuty 18 do 28 i k.12-12v – nagranie od minuty 1 do 21).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. I. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art.28 ust.1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2008r., Nr 50, poz. 291 ze zm.) wypłata renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust.2-8, jeżeli rencista prowadzi działalność rolniczą. Zgodnie zaś z ustępem 3 powołanego przepisu wypłata ulega zawieszeniu w całości, jeżeli rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust.5-7 i 9-11. W myśl ustępu 4 powyższego przepisu uznaje się, że rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że organ rentowy dokonał błędnej wykładni przepisu art.28 ust.4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i doszedł do niewłaściwego wniosku, że ubezpieczony jako rencista, nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu przepis art.28 ust.4 ustawy nie reguluje wyczerpująco sytuacji, w których uzasadnione jest przyjęcie, że rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, ale wskazuje jedno z kryteriów, kiedy należy uznać, że rencista nie prowadzi już działalności rolniczej. Z przepisu tego nie wynika natomiast, że przez sam fakt, iż rencista jest właścicielem gospodarstwa rolnego, uzasadnione jest przyjęcie, że rencista ten nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu o tym, czy rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą i pracuje w gospodarstwie rolnym, zarządza tym gospodarstwem. Na stanowisku takim stoi również Sąd Najwyższy (vide: uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389), a także Sąd Apelacyjny (...), który w wyroku z 1 sierpnia 2012r. w sprawie III AUa 615/12 (LEX nr 1216343) wskazał, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art.6 pkt 3 ustawy z 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art.28 ust.1 i 3 w związku z ust.4. Z przedstawionych wyżej ustaleń wynika, że ubezpieczony jest właścicielem nieruchomości rolnych położonych w W. gmina M., P. i P. na terenie gminy S. oraz w C. gmina Z.. Ponadto jest właścicielem nieruchomości leśnych. Okoliczność ta nie przesądza jednak – w świetle powyższego, że ubezpieczony nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Z ustaleń Sądu wynika bowiem, że w dniu 13 stycznia 2014r. ubezpieczony zawarł umowę dzierżawy, na mocy której wydzierżawił nieruchomości posiadane na terenie miejscowości W. oraz P. i P., za wyjątkiem powierzchni wielkości o 0.5659 ha (vide: ustalenia faktyczne). Fakt wydzierżawienia nieruchomości świadczy niewątpliwie o zaprzestaniu prowadzenia działalności rolniczej, o czym stanowi wprost art.28 ust.4 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Należy przy tym podkreślić, że dla ustalenia, czy ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej nie ma znaczenia to, czy w odniesieniu do działek, których jest współwłaścicielem uzyskał zgodę pozostałych współwłaścicieli na zawarcie umowy dzierżawy. W tym względzie istotne jest to, czy ubezpieczony prowadzi działalność rolniczą na tych nieruchomościach, a jak ustalono wyżej działalności takiej nie prowadzi (dzierżawca wszedł w posiadanie i uprawia odpowiednią część nieruchomości stanowiącej współwłasność ubezpieczonego). Z dalszych ustaleń Sądu opartych na zeznaniach w/w

świadków i ubezpieczonego wynika, że na nieruchomościach (częściach nieruchomości) położonych w P. i P., które nie zostały objęte umową dzierżawy, a także na nieruchomości położonej w C. ubezpieczony również nie prowadzi działalności rolniczej. Spośród niewydzierżawionej części nieruchomości rolnych położonych w P. i P. (o łącznej powierzchni 0.5659 ha) część leży tzw. odłogiem, a część w ogóle nie nadaje się pod uprawę, gdyż stanowi drogi. Z kolei nieruchomość położona w C. jest od lat (jeszcze od czasów poprzedniego właściciela) nieużytkowna rolniczo i pozostaje porośnięta krzakami oraz drzewami samosiejkami. W tych okolicznościach w pełni uprawnione jest stwierdzenie, że ubezpieczony mimo, iż pozostaje właścicielem nieruchomości rolnych, zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że zachodzą przesłanki do ustalenia, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej od 14 stycznia 2014r. (data zarejestrowania umowy dzierżawy w Starostwie Powiatowym) do 30 września 2014r. ,tj. daty końcowej przyznanej ubezpieczonemu renty rolniczej. Z przedstawionych względów na podstawie art.477¹⁴§2 kpc orzeczono jak w sentencji wyroku.